

VIITORUL ROL

GILDA MARINESCU

Există actori care, prin natura temperamentului lor dramatic, au privilegiul rar de a scăpa eroziunii timpului, smulgându-i, în același timp, comoara lui cea mai prețioasă: experiența vieții. Gilda Marinescu se numără printre acești aleși; ea izbutește să fie mereu nouă, proaspătă, știind, totodată, să toarne în făptura eroinelor ei acea *cunoaștere esențială*, ce ține de autenticul fiecărui destin, în unicitatea sa umană și artistică. Surprinzătoarea Julieta de la debut (1955 — Teatrul Național din Iași), cristalina Ofelia (notoriu succes timișorean) și regina Gertrude, senzual-posesivă și politic-dominatoare, nou centru de referință pentru *Hamlet*, în montarea Teatrului „Nottara”, sînt despărțite de ani și de împrejurări, dar se alimentează din aceeași dublă sursă: ingenuul și trăitul. Din creațiile ei, mai vechi și mai noi (de mai multe ori fișate în paginile revistei), memoria noastră afectivă se poate opri la Natalia Petrovna (*O lună la țară* de Turgheniev), ori la Agnes, care își risipește viața într-o călătorie nefericită (*Echilibru fragil* de E. Albee); la densa compoziție tragi-comică, în Lena (*Gaițele* de Al. Kirițescu) ori la apariția sublimă a Ancăi, investită cu atîtea semnificații (*Si eu am fost în Arcadia* de H. Lovinescu). Măsura darului ei de a sesiza adevărul personajului, exorimindu-l, pregnant, într-o singură tușă fină, se traduce și în intuiția cu care dozează alia-

jul de comic și dramatic: să ne amintim de legăturile și transformările din succesiunea de schițe alcătuiind montajul *Acest animal ciudat* de G. Arout, după Cehov. Iar dacă ni se face dor de un actor în stare, prin arderea sa lăuntrică, să ne străfulgere sufletele prea calme, să încercăm să captăm ecourile „manifestului poetico-filozofic” lansat de ea în *A opta zi dis-de-dimineață* de Radu Dumitru.

Gilda Marinescu, o actriță „pentru toate anotimpurile” teatrului...

„Repet în *Singele*, noua piesă a lui Horia Lovinescu. Acest enunț laconic poate să nu spună prea mult celor neavizați, dar noi știm că, pentru actorul distribuit într-o piesă, semnătura fiecărui dramaturg e cheia spre o lume aparte; dacă ți-a mai fost dat să desfereci, cu aceeași cheie, porțile de taină, dacă ai pășit pe un tărîm de unde te-ai întors alt om, atunci pornești în noua călătorie cu o emoție specială. Iar cu am mai fost în Arcadia... Da, piesa aceea misterioasă și poetică se joacă și azi, după atîția ani, cu săli pline, echipa spectacolului s-a legat într-un sentiment comun de împlinire.

Așadar, s-a născut o nouă piesă, a aceluiași autor, ca o făclie închinată Războiului de Independență de la 1877. Deși este centrată pe viața unei familii din Ardeal, în chiar timpul desfășurării luptelor, drama subliniază continuitatea atitudinii de participare angajată la istoria țării, începînd de la 1848 și pînă la cel de-al doilea război mondial. Patriotismul se exprimă direct, declarat, în sentimentele eroilor, în acțiunea propriu-zisă, dar este, de asemenea, infuzat în această idee de continuitate activă în istorie. Personajul Povestitorului leagă momentul 1877 cu alte date importante ale drumului spre independență și spre transformările revoluționare din zilele noastre.

Căți, eroina mea, re trăiește o dramă petrecută cu mulți ani în urmă. Ea analizează faptele tuturor și le trece prin sensibilitatea-i ultragiată, restabilind adevăratele valori. Ea nu acționează, ei receptează doar; abia întâlnirea cu Hoinarul — personaj poetic, dar, în același timp, activ și de atitudine — o va face pe Căți să-și părăsească aura de melancolie, ușor bizară, cu care circulase pînă atunci, să-și precizeze stările și chiar să intre în acțiune, neașteptat de viguroasă. În fața unui text atît de generos, regizorul George Rafael are avantajul baghetei sigure în dirijarea interpretelor. Ceea ce nu înseamnă că partitura se dezleagă de la sine. Dar c, pentru mine, o stagiune interesantă, stimulatoră, începută cu un rol în *Henric al IV-lea*, căruia i-a urmat prima întâlnire cu versul lui Kleist, în *Ulciurul sfîrîmat*. Tonic, din punct de vedere profesional, este și lucrul cu regizori atît de deosebiți: Dan Nasta, George Rafael, Lucian Giurghescu, Dan Micu. Firește, acum am o problemă — problema fiecărui actor care se pregătește de premieră: să reușească ca tot ce s-a înviorat și s-a ascuțit astfel, în puterea mea creatoare, să se desearce, perecutant, în viitorul rol...”

VIITORUL ROL

CONSTANTIN DINULESCU

Constantin Dinulescu este ceea ce se cheamă un actor de Teatrul Național: format la școala marelui repertoriu clasic, exersat și pe ținuturi contemporane, sobru și cumpănit în mijloacele de expresie, cu un stil suplu și elegant. Personalitatea sa artistică se exprimă în jocul cerebral, detașat, în privirea ironică, în timbrul aparte, metalic și rece, al vocii. Peste șaptezeci de roluri s-au distilat în această experiență, începută în toamna anului 1955, la Naționalul din Iași. Anii petrecuți acolo sînt marcați de cîteva „late”. Alături de neuitatul Miluță Gheorghiu, a fost Mihai Păscali, în *Căruța cu paiațe* de Mircea Ștefănescu... Un rol în *Angelo, tiranul Padovei* de Victor Hugo, abordat cu deosebită finețe, i-a deschis o fereastră spre Richard al III-lea, pe care l-a jucat după șapte ani... A fost Despot Vodă, alt mare veleitar încoronat... Împreună cu regretatul regizor Grin Teodorescu, tinărul actor s-a încumetat să pășească pe urmele marelui Mihai Popescu, creatorul unui personaj scenic cu aură de legendă: Bălcescu din drama lui Camil Petrescu...

După 14 ani de succese pe scena moldovenească, Constantin Dinulescu își face intrarea, în 1969, pe prima scenă a țării, cu rolul Flavius din *Camera de alături* de Paul Everac. La un an după debutul bucureștean, obține un premiu de interpretare pentru rolul Iacoppo din *Săptămîna patimilor* de Paul Anghel (Decada Dramaturgiei originale, ediția 1970). Urmează alte roluri, variate și interesante: Maiorul (*Jorul de-a vacanța* de Mihail Sebastian); Pana (*Becket* de Anouilh); Lecca Racotă (*Capul de Mihnea Gheorghiu*);

Gundet (*Danton* de Camil Petrescu); Baptista (*Scorpio imblinzită* de Shakespeare); Judecătorul de instrucție (*Viața unei femei* de Aurel Baranga); Prof. Enăchescu (*Cazul Enăchescu* de Eugenia Busuiocanu); Reiner (*Destine* de Regine Weicker) ș.a. Dincolo de deosebiri, personajele sale au un „aer de familie” sesizabil și în filme: *Străzile au amintiri*, *Cartierul veseliei*, *Conspirația*, *Departee de Tipperary*, *Actorul și sălbaticii*, *Ștefan cel Mare*, *Cuibul salamandrelor*, *Agentul străinii*, *Mușchetarul român*, *Cursa*. În curînd, *Ediție specială*...

Activitatea lui Constantin Dinulescu are și o fațetă, deocamdată, mai puțin cunoscută — aceea de lector universitar în învățămîntul artistic. Anul acesta, înțlia sa promoție de elevi își va da producția pe scena Casandrei. În primul spectacol, *Mielul turbat* de Aurel Baranga, profesorul interpretează, alături de ei, un rol episodic.

Viitorul său rol: Ralu, din piesa în premieră pe țară *Cine a fost Adam?* de Leonida Teodorescu.

„Să nu mă întrebați cine e Adam. În nici un caz, eu. Imaginea lui Adam o vor contura, sperăm, spectatorii, prin ceea ce se spune despre el pe scenă. Dar și personajul pe care-l voi interpreta eu, Ralu, are o biografie bogată; biografie care, dealtfel, îl ajută, în modul cel mai concret, să trăiască bine, să ocupe un post important. Păstrînd toate proporțiile, aș putea zice că e un fel de lago: un ticălos dilaci și lucid, stăpîn pe arta de a manipula destinele celor din jur. Un tip care descifrează sufletele și utilizează calitățile umane, apăsînd, parcă, pe o claviatură nevăzută: știînd să se arate grijuliu și atent față de aproapele său, inventiv în pre-texte, cu o imaginație neseacă; ambiguu în răspunsuri, dur cînd se simte atins, rezistent și tenace. Pe traiectoria a 30 de ani, între evenimentele de la 23 August 1944, cînd începe piesa, și ziua deznădămintului, el își construiește o existență de personaj public de prim rang — de fapt, în condițiile unui travesti moral: cîndva, s-a dat drept soldat al revoluției, apoi, sesizînd rapid cu ce rezultate pot fi speculate buna-credință și naivitatea unora, și-a pus la punct un plan, ticluindu-și abil poza principalului. Devotamentul său mimat e o carapace de metal inoxidabil și fără fisură. E îndrăzneț în atac, opunînd mitului adevăratului luptător, Adam, un mit confecționat — al falsului său eroism. Chiar și azi, cînd Adam ar fi împlinit 59 de ani, știe să salveze aparențele. Acest azi îl lăsăm, însă, pentru spectatori.

Dirrecția de scenă e semnată de Cristian Munteanu, cunoscut regizor de radio și televiziune; concepția sa ne-a cîștigat de la primele lecturi. Echipa e formată din Adela Mărculescu, George Motoi, Matei Gheorghiu, Constantin Rautchi, Constantin Dinlan, Cezarina Dafinescu, Mihai Mălimare, C. Stănescu, Emil Liptac și Olga Delia Mateescu.”

Maria Marin